

които не съм могли да се държатъ вече, — не би тръбвало и да бждатъ още повече наплашвани съ отдални боеве, въ които тък съм се чувствували изоставени и погубени! Именно за това, тък тръбваше да бждатъ събрани, да бждатъ съсрѣдоточени малко по-далечко отъ противника, безъ да бждатъ вълнувани и безъ да имъ се дава да почувствуватъ възможността на едно поражение! Тръбваше да се покаже на тѣзи войници, че тък съм много, че тък съставляватъ сила, и да имъ се кажеше че задъ тѣхъ има едно скривалище, едно убѣжище, единъ такъвъ отбранителенъ пунктъ, какъвто е Одринъ! Не е напушкането на своите съобщения, — и то даже безъ бой, — което можеше да подигне духа у солдатите.

Подобни погрѣшки е могло още да се допускатъ до Фридриха, до Наполеона, до 1870 година! Но слѣдъ това?

Тръбвало би колкото повече се отдалечаваме отъ тѣзи типически епохи, толкова повече да се научимъ да ги разбираме; обаче въ дѣйствителностъ — колкото по се отдалечаваме отъ тѣхъ, толкова по-малко разбираме съвременната война!

Въ 1877 година ние бѣхме още твърдѣ близки къмъ франко-пруската война; това като ли че бѣше за наше щастие, защото по-късно русите вѣроятно биха повели войната по-методично и послѣдствията отъ нея би били за настъ още по-горчиви. Трѣба така сѫщо да се каже, че человѣкъ се поучава не само съ едното изучване на онова, което е съгласно съ искусството и съ методата, но и съ анализа на това, което имъ противорѣчи; голѣмитѣ несполуки съ най-добрите уроци.

И тукъ, въ 1878 година, при видѣтъ на тази руска армия, настѫпаща съ единъ огроменъ фронтъ; прѣдъ този Сюлейманъ-паша, който се не възползува